

**MUNI
PED**

Trh práce

Ing. Nikola Straková

Co to je práce?

- Účelové vynakládání úsilí a aplikace znalostí a dovedností
- Cíl: vydělat si na živobytí, získat peníze
- Ale také upokojit své potřeby
 - Dělat něco užitečného
 - Pocit úspěchu
 - Prestiž, uznání
 - Využívat a rozvíjet své vlastnosti
 - Pocit moci
 - Zařazení do společnosti

Teorie práce

- Pracovní teorie hodnoty
- Teorie činitele
- Teorie výměny a směny

Pracovní teorie hodnoty

- Zformulovaná Karlem Marxem
- Přebytek plyne z pracovní síly tím, že se jí platí méně, než je hodnota, kterou vkládá do pracovního procesu
- Kapitalisté utvářejí pracovní proces tak, aby zajistili vytěžení nadhodnoty
- Kapitalisté = vykořisťovatelé

Pracovní teorie podle Bravermana

- Období mechanizace a automatizace
- Zbavení pracovníka všech forem kontroly nad prací i nad sebou samým = ideál, ke kterému má management sklon
- Maximální využití všech tvůrčích a produktivních inovací vytvořených vědou
- Zredukování pracovníků na úroveň efektivně fungujících strojů
- Kritika vzhledem k technologickému pokroku, intenzitě odporu pracovníků a podmínkám na trhu nových výrobků a trhu práce

Teorie zprostředkování/teorie vykonavatele

- Čistě manažerské hledisko
- Pracovníci = objekty, které musejí být motivovány metodou cukru a biče
- „lidem nelze věřit“
- Manažeři vytvářejí způsoby monitorování a kontrolování činností svých pracovníků

Teorie výměny/směny

- Snaží se vysvětlit chování v organizaci z hlediska odměn a nákladů
- Odměna = výplaty uspokojující potřeby vycházející ze vzájemné součinnosti mezi jedinci a jejich organizacemi
- Náklady = únava, stres, úzkost, strach, tresty a hodnota odměn ušlých příležitostí
- Výsledky = odměny – náklady
 - Kladné = vzájemná součinnost plodí „zisk“
 - Zisk by měl překračovat minimální úroveň očekávání
- Úroveň porovnávání = lidé hodnotí výsledky vzájemné součinnosti se ziskem, kterého by dosáhli jinde

Unitaristické a pluralistické hledisko

– Unitaristické hledisko

- Harmonické a integrované organizace
- Všichni pracovníci vyznávají cíle organizace a pracují jako členové jednoho týmu

– Pluralistické hledisko

- Organizace = koalice zájmových skupin vyznávajících různé zájmy a hodnoty

Mění se způsoby práce

- Růst zaměstnávání pracovníků na částečný úvazek
- Tendence zabezpečovat práci dodavatelským způsobem
- Využívání outsourcingů
- Zvýšená potřeba specialistů (pracují se znalostmi a informacemi)
- Zvýšená potřeba odborníků
- Zvýšení používání distanční práce (home office)
- Práce pomocí kontaktních středisek (nárůst call center)

Tlak konkurence a snaha dosáhnout nejnižších možných nákladů

- Snižování počtu pracovních míst a pracovníků
- Uzavírání krátkodobých smluv
- Snaha dosáhnout pouze aktuálních cílů organizace
- Přesvědčení, že si můžou organizace koupit talenty kdykoli a jakokoli
- Lidé, ať se postarají o svou budoucnost sami
- Krátkozraký pohled

Celoživotní zaměstnání pomalu mizí

- Zam-telé jsou méně oddaní a loajální ke svým zam-cům
- Zam-ci jsou méně oddaní a loajální ke svým zam-telům a i ke svým kariérám
 - Svůj pokrok v kariéře vidí spíše ve změně zam-tele než v pokračování u jednoho zam-tele
 - U svého současného zam.tele chtějí získat maximální hodnotu (peníze, zkušenosti, znalosti, kontakty) a tím si zabezpečit budoucnost kdekoli jinde

Práce v pohybu

- Pracovníci mohou pracovat v kanceláři, doma ale také v pohybu z místa na místo
- Na letišti, na parkovišti u dálnice, v kavárně, na procházce
- Laptopy, mobilní telefony, tablety
- Manažeři musejí hledat nové způsoby kontroly a řízení mobilních pracovníků
 - Zajistit kulturu pilné práce
 - Ovládnutím jejich srdcí a myslí

Postoje k práci

- Výzkum britského institute of personál development
- Práce je v životě lidí předmětem nevyššího zájmu
- V případě výhry v loterii by 39 % respondentů opustilo práci, ostatní by v práci pokračovali
- Tři nejdůležitější věci, které lidé hledají v práci
 - 70 % respondentů – plat
 - 62 % respondentů – zajímavou a rozmanitou práci
 - 22 % respondentů – jistotu zaměstnání
- 35 % respondentů tvrdilo, že pracují tak pilně, že už víc ani nemůžou, 34 % tvrdilo, že pracují velmi pilně